

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

На засіданні кафедри конституційного права
юридичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

**СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДЕМОКРАТІЯ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ»,
що викладається в межах
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності № 081 Право**

Назва дисципліни	Демократія: від теорії до практики
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових Стрільців 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра конституційного права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 08 Право Спеціальність 081 Право
Викладачі дисципліни	Кобрин Володимир Степанович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права; Чорненький Віталій Ігорович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права.
Контактна інформація викладачів	volodymyrkobryn2809@gmail.com , http://law.lnu.edu.ua/employee/kobryn-volodymyr-stepanovych-2 , кафедра конституційного права, ауд. 507; vitaliy.chornenkyu@lnu.edu.ua , кафедра конституційного права, ауд. 507.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати на кафедру +380322394161.
Сторінка дисципліни	https://law.lnu.edu.ua/course/demokratiia-vid-teorii-do-praktyky
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна розроблена таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, навички і схильності, які пов'язані з ефективним демократичним громадянством студентів. Досягнення мети відбувається завдяки тристоронньому освітньому підходові, використовуючи такі інструменти: 1) навчальна програма курсу і текстові матеріали, 2) інтерактивні методика викладання громадянської освіти, та 3) проекти громадської дії, які реалізовуватимуть студенти.
Коротка анотація дисципліни	Інноваційний та інтерактивний курс з громадянської освіти «Демократія: від теорії до практики» для університетів розроблена спеціально для України за прикладом курсу IFES з громадянської освіти, що став надзвичайно успішним у Грузії; цей курс був представлений IFES у 2011 році у кількох відібраних університетах Грузії, і зараз пропонується в більшості акредитованих університетах по всій країні та постійно користується популярністю та попитом серед студентів. Викладається в 6 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Демократія: від теорії до практики» є формування у студентів необхідних знань, навичок та ставлень, пов'язаних з ефективною (поінформованою, компетентною) демократичною взаємодією громадян у суспільстві. Цілями курсу є надання студентам цілісної системи знань про історію та концептуальні засади демократичного урядування, права людини, громадську участь; сформуванню вміння знаходити та критично аналізувати інформацію, ефективно взаємодіяти з людьми різних поглядів та переконань; сформуванню розуміння важливості громадської участі у демократичній державі; сформуванню у студентів готовність долучатися до вирішення суспільних проблем та навчити

	використовувати для цього інструменти громадської участі, доступні в Україні.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основана література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами). 2. Берроуз Г. Демократія: від теорії до практики : підручник курсу. Київ : Міжнародна фундація виборчих систем, 2018. 278 с. 3. Бориславська О.М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз: монографія. Харків: Право, 2018. 384 с. 4. Бориславська О.М., Різник С.В. Організація державної влади в сучасному світі: конституційно-правова енциклопедія. Львів: ПАІС, 2013. 456 с. 5. Democracy Index 2017: Free speech under attack. URL : http://pages.eiu.com/rs/753-RIQ-438/images/Democracy_Index_2017.pdf <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кобрин В. С. Політико-правові передумови російсько-української війни 2022 року. The RussianUkrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2022. С. 1165-1169. 2. Чорненький В.І. Конституційно-правовий статус осіб з інвалідністю в Україні : монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 232 с. 3. Чорненький В. І. Позитивна дискримінація в Україні / В. І. Чорненький, М. Є. Мочульська, В. М. Бурдін // Український часопис конституційного права. – 2021. – №2. – 2021 (19). – С. 3-14. 4. Чорненький В. І. Конституційно-правові стандарти захисту конфіденційної інформації про людину в умовах сучасного технологічного розвитку / В. І. Чорненький // Український часопис конституційного права. – 2020. – №1. – 2020 (14). – С. 16-25. 5. Мочульська М. Демократія участі (партисипативна демократія) в Україні. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXV звітної науково-практичної конференції (7–8 лютого 2019 р.): у 2-ох ч. Ч. 1. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2019. С. 101-103. 6. Досвід застосування місцевого референдуму в Україні як складової місцевої демократії. Громадська експертна доповідь у форматі Shadow Report. Київ, 2016. 23 с. URL : https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/11/pdfjoiner.pdf 7. Ткачук А., Ткачук О . Що таке демократія? Знати, розуміти, застосовувати. Посібник для молоді і не тільки. К.: ТОВ “Видавництво “Юстон”, 2020. 96 с. URL: https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/shho-take-demokratiya_sajt.pdf 8. Diamond L. Rethinking Civil Society: Toward Democratic 33 Consolidation. Journal of Democracy. 1994. №5. С. 4–17 9. Foa, R.S., Klassen, A., Slade, M., Rand, A. and R. Collins. “The Global Satisfaction with Democracy. Report 2020.” Cambridge, United Kingdom: Centre for the Future of Democracy. URL :

	<p>https://www.cam.ac.uk/system/files/report2020_003.pdf</p> <p>10. Whipps Н. What is the Magna Carta? URL : https://www.livescience.com/2458-magna-carta-changed-world.html</p> <p>Інтернет джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Президент України. URL: https://www.president.gov.ua/ 2. Верховна Рада України. URL: http://www.rada.gov.ua 3. Кабінет Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua 4. Конституційний Суд України. URL: http://www.ccu.gov.ua/ 5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : https://reyestr.court.gov.ua/ 6. Український часопис конституційного права. URL : https://www.constjournal.com/
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Програма курсу передбачає, що за наслідками вивчення навчальної дисципліни студент набуде наступних навичок: <ul style="list-style-type: none"> • чіткого і обґрунтованого донесення до аудиторії власних висновків та пояснень щодо особливостей імплементації демократичних стандартів в Україні; • проактивного ставлення, заснованого на демократичних цінностях, яке полягає у повазі до верховенства права, відчутті особистої та колективної громадянської відповідальності та спроможності реалізувати її шляхом громадянської участі; • спроможності прийняття рішень щодо розв'язання практичних ситуацій, які виникають при реалізації проектів громадянської участі.
Ключові слова	демократія, громадянське суспільство, конституціоналізм, права людини
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять, виконання письмових робіт та студентського проекту.
Теми	Тема 1. Філософські засади демократичного врядування. Тема 2. Права людини. Тема 3. Конституціоналізм, ліберальна демократія та Україна. Тема 4. Система демократії в Україні та механізм її реалізації. Тема 5. Характеристики громадянського суспільства. Тема 6. Роль громадянського суспільства в демократичних реформах у Східній Європі: виклики для громадянського суспільства. Тема 7. Громадянськість та демократія. Тема 8. Активне громадянське населення.
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру, комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти не потребують спеціальних знань. Разом з тим, бажаним є наявність у студентів базових знань з правознавства, географії та історії на рівні середньої школи
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під	Презентація, лекції, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, дебати, медіація, континуум, діалог Сократа, метод «мозкового штурму», кейс-метод, метод проектів, робота у малих групах, метод зайняття позиції

час викладання курсу	та інші.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття (поточний контроль) : 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів: 50; • контрольні заміри (модуль): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: в рамках групової роботи студенти виконують студентський проект відповідно до вимог, які містяться у детальних матеріалах курсу, є частиною модуля та оцінюються у максимум 30 балів. Крім цього, студенти виконують есе відповідно до вимог, які містяться у детальних матеріалах курсу, є частиною модуля та оцінюються у максимум 20 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати практичні заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання</p>

	поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку	Окремих питань для підготовки до заліку не передбачено з огляду на специфіку оцінювання навчальної дисципліни.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.